

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації права на академічну мобільність
ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я.Данилевського
НАМН України»

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (далі – Положення) ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я.Данилевського НАМН України» (далі – Інститут) встановлює порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу Інституту на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу вітчизняних та іноземних вищих навчальних закладів/ наукових установ (далі — вітчизняні/іноземні учасники) в Інституті.

1.2. Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (із змінами); Положення про навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011р. № 411 (із змінами і доповненнями); Принципів Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», вчинений у м. Болоньї від 19.06.1999 р. (Болонська декларація) та інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, а також Статуту Інституту.

1.3. Основними цілями академічної мобільності Учасників освітнього процесу Інституту є:

- підвищення якості та ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності та гарантування гідного суперництва здобувачів/співробітників Інституту на вітчизняному та міжнародному ринках науково-освітніх послуг та праці;
- залучення світового інтелектуального досвіду до вітчизняної науки та освітнього та процесу на основі угод/договорів між установами-партнерами;
- забезпечення інформаційного обміну, розширення внутрішніх та зовнішніх наукових контактів;

1.4. Основними завданнями академічної мобільності Учасників освітнього процесу Інституту є

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів/наукових працівників Інституту, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи з використанням сучасних технологій та впровадження її результатів;
- посилення інтеграції та інтернаціоналізації Інституту у світовий освітньо-науковий простір;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

1.5. Академічна мобільність аспірантів Інституту спрямована на підвищення якості освіти, ефективності наукових досліджень та гармонізації стандартів освіти, забезпечення їх конкурентоспроможності на українському та міжнародному ринках освітніх послуг і праці, набуття аспірантами досвіду впровадження інших моделей створення та поширення знань й поглиблення інтеграційних процесів з питань навчання і наукових досліджень.

2. Поняття та види академічної мобільності

2.1. Академічна мобільність – це можливість здобувачів наукового ступеня, наукових працівників установи брати участь у освітньому процесі установи (навчального закладу), стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншій науковій установі (навчальному закладі) в Україні або поза її межами.

2.2. Учасники освітнього процесу Інституту, а саме аспіранти і здобувачі освітньо-наукового ступеня доктора філософії, здобувачі наукового ступеню доктора наук, що беруть участь у програмах академічної мобільності, є учасниками академічної мобільності (далі – Учасники).

2.3. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між Інститутом або його основними структурними підрозділами та вітчизняними/іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) та їх основними структурними підрозділами (далі — вищі навчальні заклади/ наукові установи – партнери), а також може бути реалізоване Учасником з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Інституту, в якому він постійно працює або навчається в аспірантурі, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

Інститут – партнер – це український чи іноземний вищий навчальний заклад/ наукова установа, з яким/якою Інститут уклав відповідний договір про співробітництво.

2.4. Загальноорганізаційний супровід міжнародної академічної мобільності щодо укладання відповідних угод та здійснення/ підтримку зв'язків із вищими навчальними закладами/ науковими установами –

партнерами, інформування аспірантів/здобувачів щодо наявних програм, ознайомлення з інформаційними пакетами здійснює наукова частина.

2.5. Організаційний супровід програм академічної мобільності в Інституті – надання методичної допомоги щодо оформлення документів для навчання за програмами академічної мобільності, контроль за виконанням програм тощо забезпечує наукова частина.

2.6. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками Інституту у вищих навчальних закладах/ наукових установах — партнерах в межах України;
- міжнародну академічну мобільність – академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками Інституту у вищих навчальних закладах/ наукових установах — партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками в Інституті.

2.7. Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність – навчання у аспірантурі вищого навчального закладу, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття ступеня доктора філософії / доктора наук, що підтверджується документом (документами) про здобуття певного ступеня освіти від двох або більше вищих навчальних закладах / наукових установах одночасно;
- кредитна мобільність – навчання у аспірантурі вищого навчального закладу, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/ або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані в Інституті. Термін навчання за програмами кредитної мобільності у своїй сукупності не повинен перевищувати один академічний рік за весь період навчання Учасника в аспірантурі. При цьому загальний період навчання для таких Учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

2.8. Навчання вітчизняних та іноземних учасників за узгодженими між Інститутом та партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання документа про освіту Інституту та партнера.

2.9. Формами академічної мобільності для Учасників, що здобувають освітньо-науковий ступень доктора філософії / доктора наук в Інституті, є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

2.10. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук, є:

- участь у спільних проектах;
- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

3. Організаційне забезпечення академічної мобільності

3.1. Учасники академічної мобільності, які є аспірантами або здобувачами в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до наукових установ – партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки аспірантів / здобувачів вітчизняної наукової установи.

Наукові працівники та аспіранти Інституту, які є кандидатами на участь у програмах академічної мобільності, мають відповідати вимогам обраної програми обміну.

3.2. У випадку, якщо учасник академічної мобільності Інституту бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється організацією, яка надає Учаснику грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

3.3. Відбір учасників академічної мобільності Інституту для участі в програмах академічної мобільності здійснюється на конкурсній основі:

а) метою проведення конкурсного відбору є:

- встановлення, з урахуванням конкурсних умов, осіб, що можуть брати участь у програмі академічної мобільності;
- дотримання рівних прав осіб, котрі беруть участь у конкурсі, та надання їм рівних можливостей участі у програмі академічної мобільності.

б) положеннями проведення відбору є:

- прозорість процедури конкурсного відбору;
- неупередженість, яка досягається доступністю конкурсного відбору, прозорості процедури, критеріїв оцінювання та обізнаність експертів;
- публічність умов конкурсу, які мають бути опубліковані на сайті Інституту

3.3.1. Конкурс оголошується відповідним наказом Інституту.

3.3.2. В оголошенні про проведення конкурсу, що розміщується на сайті Інституту, визначені: програма академічної мобільності, заклад/установа-партнер, регламент подачі заявок, умови та етапи конкурсу.

3.3.3. Відбір кандидатів щодо участі у програмах академічної мобільності здійснює конкурсна комісія Інституту, головою якої є

директор Інституту. Наказом Інституту затверджується склад конкурсної комісії. Якщо для участі у програмі академічної мобільності установою/закладом/програмою передбачається надання гранту чи стипендії, тоді відбір конкурсантів проводиться з урахуванням умов, зазначених у відповідних документах.

3.3.4. Оцінка заявок конкурсу та визначення переможців.

3.3.5. Критерії відбору учасників для участі у програмі академічної мобільності: участь у науковій роботі (наявність наукових публікацій (тези конференцій, наукові статті тощо), рекомендаційні листи та рівень володіння іноземною мовою (не нижче рівня B2). Інститут має право на встановлення додаткових критеріїв відбору Учасників для участі в програмах академічної мобільності.

3.3.6. На підставі результатів конкурсу та у межах квот, передбачених угодами про співпрацю, конкурсна комісія ухвалює рішення (за протоколом) щодо переможців конкурсу, яке є приводом для видання відповідного наказу.

3.3.7. Результати конкурсу розміщуються на сайті Інституту.

3.4. До участі у програмах академічної мобільності Інституту допускаються аспіранти/здобувачі, які успішно завершили 1-й рік навчання в аспірантурі.

3.5. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності для учасників академічної мобільності Інституту:

- подання або заява на ім'я директора із візами-погодженнями заст. директора з наукової роботи Інституту;
- копія запрошення та його переклад, завірений Відділом міжнародного співробітництва;
- Договір про академічну мобільність між Інститутом та Учасником;
- Договір про навчання (Learning Agreement on Academic Mobility Programme) між Інститутом, Учасником та вищим навчальним закладом/науковою установою – партнером (для аспірантів/здобувачів) (оформляється за потреби);
- Графік заміни навчальних занять (для викладачів – за потреби);
- Індивідуальний навчальний план академічної мобільності (для аспірантів), підписаний Учасником та затверджений заст. директора з наукової роботи Інституту (оформляється за потреби).

3.6. Документи зазначені в пункті 3.5. подаються до наукової частини не пізніше ніж за сім календарних днів до початку програми академічної мобільності.

3.7. За аспірантами/здобувачами на період навчання в іншому вищому навчальному закладі/ науковій установі – партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії (для

аспірантів держ. замовлення) згідно із Законодавством протягом навчання чи стажування в іншому вищому навчальному закладі/ науковій установі – партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

3.8. Фінансові умови участі у програмі академічної мобільності:

- Виплата стипендії зберігається у повному обсязі, якщо учасник академічної мобільності (аспірант) не отримує фінансування за програмою мобільності;
- Виплата стипендії зберігається у повному обсязі, якщо учасник академічної мобільності (аспірант) отримує часткове фінансування (напр., вартість проживання програма покриває або надається гуртожиток), а кошти на дорожні витрати і харчування не передбачені програмою);
- Науковий співробітник Інституту не отримує кошти на відрядження, якщо він має повне фінансування участі у програмі академічної мобільності;
- Оплата праці наукового працівника відповідно до Законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

3.9. Особи, що уклали договори про навчання чи практику/стажування за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу аспірантів/здобувачів на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.10. Аспіранти/здобувачі, крім вивчення у вищому навчальному закладі — партнері обов'язкових навчальних дисциплін, мають право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням з науковою установою, що направила його на навчання.

3.11. Академічна мобільність іноземних громадян в Інституті здійснюється відповідно до вимог: чинного законодавства України з питань державної міграційної політики; внутрішніх нормативно-правових документів Інституту; між інституційних договорів, протоколів, меморандумів та угод між Інститутом та установами-партнерами.

3.12. Іноземні учасники, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво між Інститутом та іноземними вищими навчальними закладами/ науковими установами – партнерами, можуть бути зараховані на навчання до Інституту:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень Інституту;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну аспірантами/здобувачами, в тому числі за спільними освітніми програмами, якщо кількість таких іноземних

аспірантів/здобувачів не перевищує кількість вітчизняних, які навчаються в іноземному вищому навчальному закладі/науковій установі — партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених договорів про міжнародну академічну мобільність.

3.13. Перелік необхідних документів для іноземних учасників академічної мобільності:

- подання від Інституту на ім'я директора із візами-погодженнями заст. директора з наукової роботи;
- копія запрошення;
- Договір про академічну мобільність між Інститутом та Учасником.

4. Організаційне забезпечення академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук, наукових співробітників та інших Учасників

4.1. Наукові працівники Інституту можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного Договору про участь у програмі академічної мобільності за погодження заст. директора інституту. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Інституті до одного року.

4.2. В окремих випадках, у разі неможливості забезпечення реалізації освітнього процесу науковими працівниками із-за бажання взяти участь у програмах академічної мобільності, їх навантаження на період участі може виконуватися на умовах погодинної оплати іншими науковими працівниками відповідної спеціальності за погодженням директора Інституту без збереження заробітної плати.

4.3. Іноземні наукові працівники навчальних закладів/ наукових установ, які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування в Інституті мають усі права та обов'язки його працівників (фінансові умови провадження професійної діяльності іноземних учасників в Інституті фіксуються додатково в рамках відповідних угод, договорів тощо).

4.4. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення Інституту та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між Інституту та запрошеною особою.

5. Визнання результатів програми академічної мобільності в Інституті

5.1. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з закладами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень, прийнятої у країні вищого навчального закладу-партнера, якщо в ній не застосовується ECTS.

5.2. У разі навчання аспіранта/здобувача Інституту навчальному закладі-партнері, з метою отримання за результатами державної атестації документів про освіту Інституту та зарубіжного навчального закладу-партнера, може здійснюватися складання академічної різниці у порядку, встановленому відповідно до чинного Законодавства обох сторін.

5.3. Результати підсумкової атестації аспірантів за період навчання у навчальному закладі-партнері представляються за шкалою, прийнятою у навчальному закладі-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Інституті.

5.4. Атестація учасників академічної мобільності Інституту, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється відповідними науковими установами у порядку, встановленому в Інституті.

6. Права та обов'язки учасників академічної мобільності та навчальних закладів-партнерів, які беруть участь у програмах академічної мобільності

6.1. Учасники мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін, проведення наукових досліджень у навчальних закладах-партнерах тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування: навчальною, науковою, виробничою, спортивною базою вищого навчального закладу, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;
- зарахування результатів досліджень в установленому порядку;
- отримання документа про результати навчання або про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень.

6.2. Здобувачі доктора філософії/доктора наук зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;
- не пізніше визначеної дати прибути до місця виконання програми академічної мобільності;
- дотримуватися під час виконання програми академічної мобільності законодавства країни перебування та правил внутрішнього розпорядку, Статуту, інших нормативно-правових документів вищого навчального закладу-партнера;
- успішно виконати програму академічної мобільності за затвердженим індивідуальним навчальним планом та Договором про навчання чи про практику/стажування;
- вчасно повернутися до Інституту після завершення програми академічної мобільності у навчальному закладі-партнері.

6.3. Інститут та установи-партнери зобов'язані:

- укласти угоду про співробітництво Учасника програми академічної мобільності про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності; зарахування Учасника та узгодження навчальної програми на визначений термін;
- забезпечити вільний та рівний доступ Учасникам програми до інформації про наявні програми академічної мобільності та умови відбору у наукових установах та закладах-партнерах;
- надавати здобувачам ступеня доктора філософії/доктора наук допомогу під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;
- перевірити документи на законність перебування Учасників програми академічної мобільності на території України або заклада-партнера;
- сприяти Учасникам програми академічної мобільності в створенні всіх необхідних умов для виконання індивідуального плану навчання/виконання запланованих робіт;
- надавати можливість здобувачам ступеня доктора філософії/доктора наук брати участь у будь-яких наукових заходах (конференціях, симпозиумах, виставках, конкурсах та інше), представляти свої наукові роботи для публікацій, вільно користуватися навчальною, виробничою, науковою, клінічною базами;
- Інститут/заклад-партнер відповідно до спільної угоди після завершення наукового дослідження/ стажування/ практики зобов'язаний видати Учаснику документ з переліком та результатами навчання (дисципліни, практика, кількість кредитів), інформацію про систему оцінювання у закладі та, якщо необхідно, зробити зарахування чи перерахування кредитів відповідно до системи оцінювання в Інституті/закладі-партнері або видати документ про здобуту освіти встановленого зразка у Інституті/установі-партнері.

6.4. Обов'язки Інституту/установ-партнерів щодо Учасників програми академічної мобільності мають бути обумовлені у відповідних угодах.

7. Порядок звітування та оформлення документів за результатами програми академічної мобільності

7.1. По завершенню програми Учасник представляє до наукової частини:

- звіт у письмовій формі, завізований куратором програми академічної мобільності навчального закладу/ наукової установи-партнера (співробітники Інституті подають копію звіту також до відділу нарахування заробітної плати та стипендії);
- копію документу, що засвідчує результати проходження програми академічної мобільності (Сертифікат, Диплом, Академічну довідку, виписку навчальних досягнень – Transcript of Records);
- копію закордонного паспорту із ідентифікаційною сторінкою та сторінками з відмітками про перетин кордону України (необхідно звернути увагу, що відмітки в закордонному паспорті про перетин кордону України ставлять за вимогою у зв'язку зі спрощенням візового режиму).

7.2. Якщо аспірант/здобувач освіти під час перебування у навчальному закладі/науковій установі-партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Інституту йому може бути запропоновано індивідуальний графік складання академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.